

Dossier de premsa

Del 27 de juny de 2008 al 31 de març de 2009

FIBRES VEGETALS. Les plantes ens ajuden a viure

Índex

1. Crèdits

2. Presentació

3. Recorregut de l'exposició

4. Les activitats

5. El Jardí Botànic

6. Horaris i tarifes de l'exposició

7. Informació general del Museu

1. Crèdits

**INSTITUT DE CULTURA DE
L'AJUNTAMENT DE BARCELONA**

Consell d'Administració

President

Carles Martí i Jufresa

Vicepresidenta

Montserrat Ballarín i Espuña

Vocals

Jaume Ciurana i Llevadot

Ángeles Esteller Ruedas

Ricard Gomà i Carmona

Jordi Martí i Grau

Carles Guerra i Rojas

David Albet i Sunyer

Josep Ma. Montaner i Martorell

Carlota Subirós i Bosch

Maria del Mar Dierssen i Soto

Iñaki Lacuesta i Gabaraín

Pius Alibek

Carmen Cazalla Ocaña

Josep Sánchez i Baró

Delegat de Cultura

Jordi Martí i Grau

Gerent

Marta Clari i Padrós

Secretària

Lluïsa Pedrosa i Berlanga

EXPOSICIÓ FIBRES VEGETALS Les plantes ens ajuden a viure

Producció

Jardí Botànic de Barcelona,

Museu de Ciències Naturals de

Barcelona

Direcció Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Anna Omedes Regàs

Direcció Jardí Botànic de Barcelona

Josep M. Montserrat Martí

Idea original

Josep M. Montserrat Martí

Gestió i coordinació

Jaume Pàmies Pagès

Jordi Díaz Callejo

Comissariat i guió

Jordi Díaz Callejo

Jaume Pàmies Pagès

Disseny gràfic i escenografia

Vesk. Projectes i Serveis, S. L.

Producció i muntatge

Airun. Infraestructura i Exposicions, S.L.

Fotografia

Oriol Sardà

Xavi Miró

Jorge Barrios

David Bertran Chavarria

Tomàs Carreras Artau

Francesc Català-Roca

Josep Cortinas

Ernest Costa i Savoia

Manuel Cuadrada

Jordi Díaz Callejo

Antoni Escolà Gibert

Xavier Font Castell

Claudi Gómez Grau

Llorenç Herrera Altés

Bignia Kuoni

Josep M. Llauradó Asens

Jaume Pàmies Pagès

Germans Sayol

Museu de Ciències Naturals de Barcelona

INTEXTER

Niepce

Servei d'imatges digitals dels Parcs Nacionals EUA.

Filmacions

Castanyes i rodells. Mediterrània. Televisió de Catalunya S.A.

Traducció i correcció

Rosa Chico
Jordi Curell
Tamara Loos

Prestadors d'objectes

Jordi Díaz Callejo
Anna Omedes Regàs
Jaume Pàmies Pagès
Família Rius Cabré
Museu Marítim de Barcelona
Museu de Badalona
Museu Etnològic de Barcelona
Institut Botànic de Barcelona

Activitats

M. Teresa Vila
Associació d'Amics del Jardí Botànic de Barcelona

Comunicació

Amadeu Camps
Gemma Redolad
Alicia Montes (Fragment)

Disseny gràfic comunicació

Fons Gràfic, SL

Col·laboracions

Nuria Abellán
Miquel Ara
Anna Ara
David Bertran
Lola Burzaco
Pere Costa
Aurèlia Escalante
Elvira Ferragut
Josep Manel Gómez
Mónica Guilera
Dolors Jurado
Miquel Molins
Arun Naik
Dolors Nieto
Mercedes Párraga

Miguel Redón
Salvador Redón
Pepi Sánchez
Loli Soriano
Maria Teresa Sans
Josep Torrents
Carme Vázquez
Jaume Vilà

Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya. Institució Milà i Fontanals – CSIC
Associació d'Amics del Jardí Botànic de Barcelona
Barcelona Activa
Bioriza
Centre de la Imatge Mas Iglesias. Reus
Fibras Morote, S. L.
Institut d'investigació Tèxtil i Cooperació Industrial de Terrassa
La Manual Alpargatera
Trenzados y Cabos de Algodón, S.L.

Agraïments

Enric Cahner
Germanes Garcia
Ventura Garrigó
Cati Guasp
Joan Llodrà
Vicente Morote
Ramon Navarro
Rosa Saz
Joan Carles Tasies
Joan Vaqué

Artesania Catalunya
Consorti El Far
Filmoteca de Catalunya
Palmes Viaplana
Personal extern del Jardí Botànic de Barcelona
Termcat
Viver Tres Pins. Institut Municipal de Parcs i Jardins
Voluntaris de l'Associació d'Amics del Jardí Botànic de Barcelona

Col·laboració especial

Àrea Metropolitana de Barcelona. Mancomunitat de Municipis

2. Presentació

Fibres vegetals. Les plantes ens ajuden a viure

Les plantes són aliment i medicina. A més, les plantes són presents en molts dels objectes amb què convivim diàriament. La utilització de fibres vegetals forma part indestriable de la nostra evolució cultural i del nostre progrés econòmic.

Un petit nombre d'espècies ens proporciona fibres útils per crear molts objectes d'usos diferenciats, amb una diversitat de formes encara més gran. La intel·ligència de nombrosos artesans s'ha ocupat de trobar els dissenys més útils per solucionar problemes comuns a tots. La bellesa continguda en aquestes formes i dissenys tradicionals ha inspirat grans artistes, l'obra dels quals és admirada arreu del món. I algunes d'aquestes solucions són aplicades avui fent servir les tècniques i els materials més moderns. En què s'assemblen les plantes que ens proporcionen les fibres més útils? On es troben? Com són? D'on provenen les fibres més utilitzades?

En aquesta exposició convidem a reflexionar sobre els usos de les fibres (exclosos els tèxtils) a la conca mediterrània. S'ordenen segons les plantes que ens les proporcionen i segons l'ús que en fem. Les trenes permeten fer cordes que uneixen objectes separats en l'espai, les trames i els ordits reuneixen les fibres de manera que s'estenguin en superfície, les fibres poden entrellaçar-se amb tiges més dures per fer cistells, també fem servir palmes blanquejades per a les grans celebracions...

L'exposició vol ser, a més, un homenatge a la feina i l'habilitat dels artesans, a la seva imaginació per inventar eines per dominar les fibres i als oficis que han permès desenvolupar infinites solucions a partir de simples fragments vegetals.

3. Recorregut de l'exposició

No és cap novetat dir que les plantes han estat des dels inicis dels temps convivint amb els éssers humans i que els primers homes van aprendre a treure profit de la vegetació que els envoltava, però és cada cop més necessari que, de tant en tant, alguna notícia de la premsa, un descobriment científic o algun fet més quotidià ens convidi a recordar-ho i reflexionar-hi.

La sofisticació en els processos de transformació industrial i la vida allunyada de la natura ens han fet perdre de vista aquesta relació íntima entre vegetació i vida quotidiana.

Les plantes són la font principal de la nostra alimentació i són presents en molts dels objectes amb els que vivim diàriament. Fibres, fils i teixits ens vesteixen. De la fusta dels arbres obtenim eines de treball, mobles i materials de construcció. Amb arbusts i altres vegetals hem après a fer cabassos i cistells. Amb certes plantes aconseguim guarir-nos de les malalties, i aquest mateix full de paper que aneu llegint de ben segur que té el seu origen en les fibres vegetals.

El Jardí convida amb aquesta exposició a reflexionar sobre les fibres no tèxtils procedents de plantes de la conca mediterrània. L'exposició s'organitza al voltant de la relació que s'estableix entre les plantes que ens les proporcionen, els utensilis elaborats i les tres dimensions de l'espai: la corda amb la línia, el teixit amb el pla i la cistelleria amb el volum.

Les sales que es poden trobar són les següents:

Espai 1.- Les plantes que ens ajuden a viure

Introducció a les fibres vegetals i identificació de les plantes productores de fibra.

Espai 2.- La corda lliga, uneix i transporta

Les cordes lliguen, subjecten i uneixen físicament. Es poden considerar també transmissores culturals, ja que han facilitat el transport, el comerç i la navegació. Sense cordes no hi ha transport. El cànem i l'espart han estat plantes cabdals en aquesta utilitat.

Espai 3.- El teixit folra, cobreix i entapissa

Un teixit és l'entrellaçament d'uns fils longitudinals amb uns altres transversals. L'entrellaçat de fibres és el fonament tant de la cistelleria com del teixit. Es destaquen plantes com el jonc, el margalló, la boga o la palla.

Espai 4.- El cistell protegeix, guarda i encapsa

La cistelleria és una activitat que ha estat fonamental per al magatzematge de productes i l'embalatge. Calen fibres procedents de brancatge jove i flexible però resistent, com el vímet, la canya o l'avellaner.

Espai 5.- Un espai per a la contemplació

En aquesta sala es proposa una aturada per gaudir de la dimensió artística i estètica del món de les fibres sota la mirada d'alguns objectes de l'estudi de Joan Miró.

4. Les activitats

Estan previstes diverses activitats al voltant de l'exposició que s'anunciaran al llarg de l'any. Les propostes estaran basades principalment en demostracions adreçades al públic general i tallers escolars.

5. El Jardí Botànic

El Jardí Botànic de Barcelona és una institució municipal al servei de la societat. El Jardí preserva col·leccions de plantes mediterrànies de tot el món. Entre els seus objectius principals destaca la conservació i la documentació del patrimoni natural de Catalunya. A la vegada, el Jardí actua com a element difusor de la cultura botànica i naturalista, promou el coneixement a través de les seves activitats adaptades a tota mena de col·lectius, des d'aficionats a professionals en general, i per a les escoles. Mitjançant aquesta difusió, es promou la sensibilització del ciutadà vers el coneixement i el respecte a la natura.

Des del punt de vista científic, el Jardí rep el suport de l' Institut Botànic de Barcelona. L' Institut és un centre de recerca mixt (Ajuntament de Barcelona i CSIC) dedicat a la investigació botànica. Aquest centre de consolidat prestigi té una important biblioteca i un dels herbaris més grans de Catalunya.

La concepció mediterrània del Jardí el fa que sigui un espai únic per experimentar amb noves plantes de clima mediterrani per introduir-les, posteriorment, a la jardineria. En aquest sentit, hi ha des de l'any 2000 un conveni entre l' Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que regula la utilització del Jardí com a espai d'experimentació amb noves plantes i noves tècniques per desenvolupar el camp de jardineria sostenible. Els resultats que s'obtenen són noves idees que es van traslladant a la resta de parcs de la ciutat i del seu entorn.

Més informació: www.jardibotanic.bcn.cat

6. Horaris i tarifes de l'exposició

Horari

Juny, juliol i agost: de 10 a 20 h
Setembre: de 10 a 19 h
Octubre, febrer i març: de 10 a 18 h
Novembre, desembre i gener: de 10 a 17 h

Tancament: 25 de desembre i 1 de gener

Preus exposicions

	Jardí Botànic	Combinada Jardí Botànic + Geologia+Zoologia+
Adults	3,50 €	5,30 €
Reduïda*	1,70 €	3,70 €
Reduïda grups (+ de 10 persones)	2,30 €	4,20 €

*Consultar reduccions a la WEB

7. Informació general del Museu

Museu de Ciències Naturals

Jardí Botànic, Geologia i Zoologia

jardibotanic@bcn.cat , museuciencies@bcn.cat

www.jardibotanic.bcn.cat

www.bcn.cat/museuciencies

Dr. Font i Quer s/n Parc de Montjuïc i
08038 Barcelona

Pg. Picasso s/n. Parc de la Ciutadella
08003 Barcelona

Imatge i Comunicació: Gemma Redolad / Amadeu Camps

Telèfon 93 2562205/934239272 **Fax** 93 310 49 99